

ПРАВОСЛАВЕН ХРИСТИЯНИН

ВЕСТНИК ЗА ДУХОВНА ПРОСВЕТА
ИЗДАНИЕ НА СЛИВЕНСКА МИТРОПОЛИЯ

Брой 2
Февруари 2009, год. XVIII

ЧЕТВЪРТТО ОРЪЖИЕ

Защо, ако простите на човеците съгрешенията им, и вам ще прости Небесният ви Отец; ако ли не простите на човеците съгрешенията им, и вашият Отец няма да прости съгрешенията ви

(Мат. 6:14 - 15)

Благочестиви християни, братя и сестри в Христа Господа,

Последното - четвърто поред оръжие, с което светата Православна Църква ни въоръжава в самото навечерие на Великия пост, това е оръжието на ВСЕОПРОЩЕНИЕТО. Това е страшно оръжие срещу дявола, защото неговите две остриета - любовта и милосърдието, го поразяват направо в сърцето и той загубва всякаква власт над нас.

За всеопрощението св. Йоан Златоуст казва така: *"Ние сме длъжни да прощаваме на другите не само на думи, но от чието сърце, та да не би чрез злопамятността си да обърнем меча срещу себе си. Наскърбилият ни не ни причинява толкова зло, колкото ние самите си причиняваме, хранейки у нас гняв и излагайки се заради това на осъждане от Бога."*

Христос е казал, че ако ние простим на ближния и Бог ще ни прости, а ако не му простим, и Бог няма да ни прости. Това са най-сладките и същевременно най-страшните евангелски слова! Сладки, защото ни посочват най-прекия и

надежден път за спасение; страшни - защото ни предупреждават, че целият ни пост, всичките ни молитви и трудове ще отидат напразно, ако не сме простили на ближния и таим някаква злоба срещу него в сърцето си.

Господ ни е заповядал да прощаваме и Сам е прощавал на оскърбителите Си. Каквото Той е говорел, това е и вършел. Простил на Петър трикратното му отричане от Него, молел се на Кръста за разпналите Го, бил готов да прости и на предателя Си Иуда, но Иуда

не поискал прошка от Него... Чуден Спасител и Господ, Който прощава на всички, само да се обърнем с искрено сърце и душа към Него!

И светиите са ни оставили много примери на всеопрощение. Когато чекистът Каляев, убиец на съпруга на руската Велика княгиня Елисавета Феодоровна, лежал в затвора в очакване на изпълнението на смъртната си присъда, бил посетен от княгинята-вдовица.

"Защо го убихте?" - бил първият въпрос на княгинята. "Не исках да убивам Вас - казал той, - аз го видях няколко пъти и имах приготвена бомба, но Вие бяхте с него и аз не успях." "А Вие не помислихте ли, че заедно с него убивате и мен?" - отвърнала тя...

После Елисавета Феодоровна каза на престъпника, че му носи прошка от Сергей Александрович, съпруга ѝ. Тя му говорела колко ужасен е неговият грях и го молела да се покае. В ръцете си държала светото Евангелие и умолявала Каляев да го прочете, но той отказал. Великата княгиня рекла: "Ако се покаете, ще помоля императора да ви помилва и ще моля Господа да ви прости. А аз вече съм ви простила." Но Каляев отказал да се покае за своя грях и погинал както телом, така и духом.

Светата княгиня завършила мъченически живота си. Извергите - болшевики я хвърлили заедно с други седем души в една шахта, дълбока шейсет метра. Първа в зейналата черна яма била хвърлена Великата княгиня Елисавета. Тя се кръстела и високо се молела, казвайки: "Господи, прости им, не знаят какво вършат."

Това са светиите, това са дивните Божии мъченици. Те се молели за своите врагове и убийци, прощавайки им от сърце всичко, а ние понякога сме скарани с домашните си, не говорим с тях и не искаме да им простим. Други са скарани със съседите си, трети - с колегите си в работата... И никой не иска да прости, да отстъпи, да се смири... Съдилищата са затлачени от

дела - човечите са презрели Божия съд и се съдят при земните съдии: за една обидна дума, за няколко квадратни метра земя... Съдят се при езическата богиня Темида, а истинския Бог са пренебрегнали. Ала правда и справедливо възмездие не намират, духът им се смущава и те нямат мир. "Нечестивият мъчи себе си през всичките си дни" (Иов 15:20), а на праведните Всевишният говори: "Предай пътя си на Господа и Нему се уповавай, и Той... ще изведе като светлина твоята правда, и твоята справедливост - като планина" (Пс. 36:5-6).

Братя и сестри,

Господ е казал: "И тъй, ако принасяш дара си на жертвеника и си спомниш, че брат ти има нещо против тебе, остави дара си там пред жертвеника и иди първом се помири с брата си, и тогава дойди и принеси дара си" (Мат. 5:23-24). Тези Христови думи означават, че ако имаме злоба срещу ближния си и не му простим в сърцето си, заради това че с нещо ни е наскърбил, то нашият дар Богу - молитви, пост, поклони, материални средства - няма да бъде приет, а ще ни послужи по-скоро за осъждане. Православният християнин - виновен или не - пръв поисква прошка! И пръв прощава! "Простено! Прости!" - ето чудните две думи, които могат да ни отворят дори вратите на Рая.

Днес ние искаме прошка не само от нашите ближни, а най-напред от Христа, Сина Божий, от целия небесен мир:

"Христе, прости ни! Обещаваме, че повече няма да Те наскърбяваме с нашите грехове! Прости ни и Ти, Пресвета Богородица, че Те умоляваме все за земни дарове и блага! Простете ни, ангели Божии, а най-вече вие, нашите ангели-пазителни, че толкова рядко си спомняме за вас! Простете ни, всички свети, и ни помогнете да преминем достойно настъпващия Велик пост. Амин."

Иван НИКОЛОВ

ЧЕСТИТИ ЮБИЛЕЙ!

На 2 март Негово Високопреосвещенство Сливенският Митрополит **ИОАННИ** навърши 70 години. Жизненият друм на Митрополит **Иоаникий** започва в с. Пет могили, Новозагорска община. Роден и израснал в благочестиво семейство, още от детски години е закръмен и възпитан в православната вяра. Основно образование завършва в родното си село с отличен успех, след което **Софрийска духовна семинария 1953 - 1958 г.**, **Софрийска духовна академия 1960 - 1964 г.**, **Московска духовна академия 1964 - 1966 г.**, където получава научна степен "Кандидат на богословието".

Клирическият и църковно-административният му стаж започва на 1 август 1966 г., когато е назначен за **ПРОТОСИНГЕЛ** на Сливенска Митрополия. От тогава (с малко прекъсване 1968 - 1971 г., когато е бил протосингел на Старозагорска Митрополия) до днес той служи в Сливенска Митрополия като протосингел, викарен епископ и митрополит.

Митрополит **Иоаникий** се ползва с голяма популярност сред православните кръгове не само в страната, но и в чужбина. Своите дарования и таланти и високите си качества и достойнства като човек, ерудиран богослов, духовник и иерарх на Българската православна църква дядо **Иоаникий** е изявил и продължава да изявява в многостранната си дейност вече 48 години. Той е изряден и изпълнен с много вяра и любов духовник и тайноизвършител, безупречен проповедник, плодовит църковен писател, веш администратор и грижовен и модериран Архиерей. За него определено може да се говорят суперлативи, без смущение за на-

рушаване на допустимите граници на етично поведение.

Редакцията на вестник "Православен християнин" поздравява Негово Високопреосвещенство Митрополит **Иоаникий** и му желае много здраве и дълголетие. Нека Всевшния да го пази и никога да не го лишава от благодатната Си подкрепа, за да може със своята мъдрост и опитност още много години да служи на светата Българска православна църква и да води към спасителния небесен чертог ввереното му паство.

На многая лета,
Високопреосвещени Владико!

Честит юбилей!

ПОЛЕЗНИ СЪВЕТИ НА СВЕТИТЕ ОТЦИ

ЗА ПОСТА

В строгия смисъл постът е монашеска добродетел, а в по-широк - християнска.

В широк смисъл постът е въздържание във всичко и винаги. Да бъдем винаги съсредоточени и въздържани. Да страним от празни разговори и да пресичаме любопитството си.

Сърцето трябва да се пази от впечатленията на света, защото душата, която се упражнява в светски дела, не може да приеме Божията благодат. Любовта към света е вражда против Бога.

Постът е начална добродетел, но тази добродетел е условна, защото за всеки човек има определена мяра. Постът обхваща целият живот на човека: това е опазване на езика, опазване на чувствата, състояние на бодърстване. Постът в храната изисква да сме внимателни.

По-високо от поста стоят делата на любовта. Болестта стои по-високо от поста.

Постът ще дойде сам в свое си време според степента на усъвършенстването на нашия духовен живот.

Ако помогнеш на един човек, когото Господ доведе при теб по пътя на спасението, като му покажеш своето съчувствие и състрадание, това ще е по-високо от всякакъв пост, на който си способен.

ЗА ГРЕХА

Който допуска другият да стори грях,

виновен ли е за греха?

Виновен е. Това е явно от думите на Господа, който е казал на Пилат: "По-голям грях има оня, който ме предаде на тебе" / Иоан 19:17/.

Трябва ли да мълчим, когато другите грешат?

Не. Казано е в Стария Завет, книга Левит: "Изобличи ближния си и няма да понесеш грях заради него."

Трябва ли да считаме Сатаната виновен за човешките грехове?

Сатаната сам по себе си не може да бъде виновен за греха. Той използва естествените състояния, например като се опитал да изкуши Господа, когато узнал, че гладува /Мат. 4:3/ или се възползва от забранени страсти, както е постъпил с Юда. Грехът изцяло се заражда в нас самите и това ясно посочва Господ, като казва: "...от сърцето излизат злите помисли" / Мат. 15:19/. А това се случва с тези, които поради нехайство оставят в себе си необработени естествените семена на доброто.

ЗА ДЕМОНИТЕ

По-често да мислим за смъртта и затова кой ще ни посрещне там. Могат да ни посрещнат светите Ангели, а могат да ни посрещнат и мрачни и зловни демони.

Нашето спасение се състои именно в това да не попаднем в ръцете на демоните, а да се избавим от тях и да влезем в царст-

вото Божие, в безкрайната и непостижимата там радост и блаженство. Тук си струва да се потрудим. Има за какво. Демоните са горди и завладяват горделивите, значи ние трябва да се смиряваме. Демоните са гневливи, което значи, че ние трябва да постигаме кротост, за да не ни завладеят като сродни души. Те са злопаметни и немилосърдни, затова ние трябва бързо да прощаваме и да се помиряваме с онези, които са ни обидили и да бъдем милостиви към всички. И така във всичко.

Трябва да потискаме бесовските свойства в душата си и да насаждаме ангелските, онези които са посочени в светото Евангелие.

Ако след смъртта в душата ни има повече бесовско, демоните ще ни завладеят. Ако прощаваме на всички, то и Господ ще ни прости, ще унищожи всичко лошо в нас и не ще ни даде в ръцете на демоните.

Нека да живеем в мир, прощайки един на друг и помирявайки се по-бързо един с друг. Нека да се каем за всичко пред Бога и да го молим за милост и спасение от демоните и вечните мъки, докато още е време.

Нека да не си играем с вечната си участ.

ЗА ЛЮБОВТА

Величието на Божията любов към човека е в Неговата жертва, а Жертвата е Синът Божий. Наш дълг е да отговорим на

тази жертва с любов. В този случай е важно предразположението на сърцето. Ние трябва винаги да сме готови да дадем на Бога всичко, което имаме.

Църквата на бъдещето се състои от любов.

Мъките на ада са мъките на отхвърлената любов, мъки за това, че на Божията любов грешниците са отговорили с ненавист. Те ще виждат Неговата любов и ще страдат от своето недостойнство.

Главното е да имаме сърдечно настроение за любов и състрадание. Свети Ефрем Сирин казва: "Ако си пристигнал някъде, където никой не те познава, то, за да устроиш своето благополучие, устрой първо благополучието на другите."

Така е и в любовта, и в съчувствието. Напълни сърцето си с любов и съчувствие към другите и ще получиш любов и съчувствие. Любовта не помни злото. Любовта е чиста и мирна. Тя дава хармония на всички сили.

Възможността за саможертва е дадена във всичко. Господ чака ние да отговорим с любов на Неговата любов. Той е избрал за нас такъв път за спасение, какъвто е показал във величието на Своята любов, чрез Своята жертва за човешкия род.

Трудът, изкушенията, търпението и смирението водят към любовта. Любовта възвисява. Царството Божие е в любовта и в съединението.

Търсете и ще намерите, хлопайте - и ще ви се отвори...

/Матей 7:7/

ПИТАЙТЕ - И ЩЕ ВИ СЕ ОТГОВОРИ

Зоя Кабанова от Поморие пита:

"Може ли да се чете "С ънят на св. Богородица?" Срецам противоречиви мнения."

Най-напред поднасяме извинения на г-жа Кабанова за забавянето на отговора - трябваше време да се издири това "писане", за да отговорим изчерпателно, точно и аргументирано.

И така, имайки пред себе си малката

книжчица със заглавие "Сънищата на св. Богородица и Писмото на Исус Христос" трябва първо да отбележим тоталната липса на информация както за автора (или съставителя) на това произведение, така и за неговия издател - нещо съвсем обикновено за много съвременни книги. Може би така се цели да се придаде повече автентичност на написаното, т.е. то да не се свързва с конкретен човек, а директно със св. Богородица и Исус Христос. Но много повече ни се

струва, че тази анонимност издава страх от още по-пълно разобличаване. Впрочем това е характерен белег и за древните апокрифи т.е. писанията претендиращи да са написани от апостоли или светии, но в действителност съставяни от чужди на Православието "творци", които, оплитайки истини с полуистини и откровени измислици, целят да объркат християните и да ги отдалечат от истинското Църковно предание.

Още в началото на книжката се призовава към важни и необходими за духовният живот дела - пост, изповед, св. Причастие, спазване на Божиите заповеди (в частност да не се работи в "празник"), прощаване на враговете. Все Евангелски повели на същно потребни и проповядвани от православните пастири.

Обаче покрай тях се промъкват и неправославни идеи. Например че ще дойде "царството Божие на земята и след това ще бъде края". Това напомня т. нар. учение за "хилиазма", т.е. за хилядогодишното царуване на светиите на земята, появило се още през апостолския век. Църквата обаче изповядва, че Царството Божие ще настъпи след края на този свят, а не преди него.

Друго нещо, което се набива на очи, е изписването на името на Богочовека с едно "и", а не "Иисус" - както е прието от векове в Православната Църква (а и по цял свят на много езици). Такъв "правопис" е характерен за протестантските издания у нас, които кой знае защо и до ден-днешен държат на него. В края на книжката пък се твърди, че ако някой е "хулил Духа Светаго и се изповяда, ще му се прости, но ако няма време да покрие греха си, тогава на онзи свят ще му се даде наказание да покрие греха си". Това учение доста се приближава до римокатолическото вярване за чистилището, което обаче не е съгласно със Свещ. Писание и Свещ. Предание.

При все това ни се струва, че анонимният автор не е нито католик, нито протестант. Той се опитва да се представи за строг православен, настоявайки да станем "на дела Източноправославни християни", а също и за спазването на "предания, които не са записани в Библията, а после в разни книги". Обаче "преданията", които се цитират тук, не намираме в никоя светоотеческа книга - от апостолско време та до XX век. Например 12-те "забележителни петъци", в ко-

ито уж трябвало да се спазва "строг пост". Авторът дори е допуснал елементарна грешка, правейки дословно повторение на II и XII петък (така че те на практика остават I I). Явно освен на неосведомеността на своите читатели (които е малко вероятно да са чели творенията на св. отци) той разчита и на тяхното недоглеждане. Така е и в разказчето как "когато св. Иоан Златоуст и св. Григорий Богослов били заедно седнали на едно място, явява им се св. Петър" и им дава "Писмото на Иисус Христос". Но в житията на тези двама велики светители никъде не се споменава те да са били заедно.

Най-вече ни се струва, че тези "сънища" и "писма" излизат от средите на т. нар. "добросамарянци", доста разпространили се у нас в първата половина на XX в. Техни "пророчици" са Бона Великова, Павлина Димитрова и др., които твърдят че Божията воля в настояще време се явявала на хората чрез сънищата, които се давали на "избрани". Затова и за тях сънищата са източник на Божествено откровение. Затова и те бързат да защитят автентичността на "сънищата на св. Богородица" с аргумента: "Може ли Бог да дава пророчески сънища на грешните хора, а да лиши своята пречиста майка от тях?..." Оттук явно прозира възгледа, че сънищата са някакъв особен дар, награда, отличие за избраните и святите. Тази теза е директно развивана от П. Димитрова в книгата ѝ "Кой повярва че ще се спаси!", а ние спокойно можем да кажем, че Бог може всичко и не е ограничен от "закономерностите", налагани му от заблудени човеци. Впрочем, предвид на съдържанието на сънищата на св. Богородица - преди всичко за страданията и кръстната смърт на Спасителя - то тези сънища са в голяма степен излишни предвид на това, че още св. Симеон Богоприемец при посещането ѝ с Богомладенеца в храма ѝ предсказва това (Лука 2:34-35). Тя неведнъж е чувала след това и от Самият Христос казаните на апостолите слова за бъдещите страдания и распятие и без съмнение е "спазвала всички тия думи в сърцето си" (Лука 2:51). Ето защо освен всичко друго тези "откровения" се оказват излишни.

Всички тези апокрифни сказания биха били просто едно забавно четиво, ако към тях не се присъединяваше и строга заплаха,

че който не вярва на тях (и на "Писмото") ще бъде лишен от благоволенieto и ще бъде далеч от Божия престол. В същото време се обещава, че с разпространяването им "ще покриете много грехове". Нещо повече - който напише тези сънища и ги носи в себе си (или ги има в къщата си), той винаги ще бъде помилван от Бога, "от неговия дом ще бъдат отстранени нечистите духове". Обещава се и още повече: "Който с вяра и дела (!?) напише твоя сън... душата му няма да гори във вечния огън... той ще бъде винаги запазен от Архангел Гавраил (запазваме "правописа" на оригинала - б.м.)..., злото ще бъде отстранено от него."

За писмото на Исус Христос се обещават още по-чудодейни последствия: "Който го носи в себе си, куршум не ще го повреди, ни гръм, ни мълния, ни огън, ни вода, ни звяр, ни разбойник." Изобщо - всемоушен амулет, предпазващ едва ли не и от самата смърт. Колко жалко, че св. Игнатий Богоносец го е нямал, за да го запази от лъвовете, също и св. Теодор Тирон, да го спаси от огъня, а още и св. Серафим Саровски - да го избави от разбойниците! **Само че светните не са знаели нищо за такива писма и сънища, а и да са знаели са ги отхвърлили като похождение на лукавия и неговите служители.** Вместо да четат всеки ден тези апокрифи (както се препоръчва в тях), те са четели свещеното Писание и творенията на св. отци. Вместо да заучават наизуст такива нелепи съчинения и да ги повтарят - както се настанява в книжката, са си повтаряли непрестанно молитва съгласно съвета на Апостола (1 Сол. 5:17).

В подкрепа на мнимата достоверност и истинност на "сънищата" се отправя и предупреждение да не се слушат "книжниците и фарисеите", които "четат молитви, а някои и в олтара служат", които не биха им повярвали. Това очевидно са свещениците, които естествено следвайки пастирския си дълг и Апостолската повеля: "Не участвайте в безплодните дела на тъмнината, на против - изобличавайте ги", биха започнали да критикуват тези апокрифи. За тях се отсъжда: "Сърцата им са далеч от Господа." Страшна присъда! А откъде е известно това на съдника, забравил че на Единия Праведен Съдия са известни и напълно откри-

ти човешките сърца и помислите?!

И накрая още нещо за "Писмото", за което се твърди, че "е написано с ръката на Господа Исус Христос и е било дадено на св. ап. Петър да го раздаде навред".

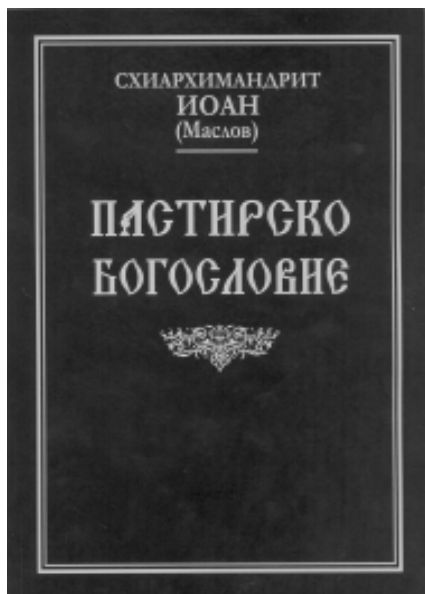
С това се цели да се придаде по-голям авторитет на Писмото, отколкото имат дори Евангелията, понеже е написано уж собственооръчно от Христос, а за Евангелията знаем, че са написани от Апостолите. Обаче е странно, че св. ап. Петър, който е диктувал Евангелието на св. ап. Марк, не е поместил в него и писмото, щом то е толкова важно. Не е споменал за него и в двете си послания.

Като название на писмото е поставена абревиатура от 6 букви, която не е представена в разгърнат вид, а се твърди, че "означава петте рани на Господ Исус Христос". Не цитираме тези букви, защото е възможно да значат някое кощунствено богохулство, прикрито зад маската на благочестието. Но не можем да не забележим, че 5-те рани са отбелязани с 6 букви (!), а също и че почитанието към "петте рани" на Христос е разпространено в римокатолическия свят - там даже има такъв специален празник, католиците затова се прекръстват с 5 пръста, а епископите им благославят с изпънатия длан (т.е. пак с 5 пръста). Не е случайно и това, че писмото е "дадено" тъкмо на ап. Петър, който в католическото разбиране е "апостолският княз".

След всичко, казано дотук, мисля става ясно защо не можем да приемем "Сънищата на св. Богородица" и "Писмото на Господ Исус Христос" за истинни православни писания, чието познаване и спазване е задължително за християните. Още по-малко можем да приемем настоящия съвет, съдържаш се в тях, да ги преписваме и разпространяваме, както и да ги носим като магически талисман или да ги съхраняваме у дома си. Нещо повече - съветваме православните християни да ги унищожават, както направил и св. Кириак Отшелник, когато във видение му било открито, че Божията Майка не иска да влезе в килията му, понеже там имало книги на еретика Несторий. Така ще предпазим от заблуждение и объркване и други хора, у които те биха попаднали.

Отец ПАВЕЛ

НОВА КНИГА ЗА ПАСТИРСКОТО БОГОСЛОВИЕ

През януари 2009 г. по почин и с благословението на Негово Високопреосвещенство Сливенския Митрополит Иоанникий излезе от печат поредната книга на схиархимандрит Иоан Маслов, озаглавена ПАСТИРСКО БОГОСЛОВИЕ. Тази книга е първият учебник по Пастирско богословие на български език от половин век насам. "Авторът е постигнал прекрасен синтез между наставленията на древните св. отци и пастирските примери от по-ново време" - се казва в предговора на книгата. В нея са използвани много примери от руското богословие и душегрижие в лицето на св. Игнатий Брянчанинов, св. Теофан Затворник, св. Амвросий Оптински, св. Иоан Кронщадски и др.

Самият архимандрит Иоан изяснява значението на пастирството с думите: "Основната задача на Пастирското богословие е да помогне да се озарим от християнската любов, да осъзнаем необходимостта от борба със собствената си греховност и необходимостта от предварителна подготовка за пастирство."

В учебника са разработени теми като предварителни сведения за пастирското богословие, история на пастирството, учение за пастирството и свещенството в Стария Завет, новозаветно пастирство, Богоучреденост на християнското пастирство, Спасителят Христос като велик Пастир, пастирската дейност на светите апостоли като образец за подражание, учението на св. ап. Павел за пастирското служение, учението на светите отци за пастирството, учението на Църквата за покаянието, смиреннието, търпението в скърби, за страха Божий, за страстите и борбата с тях. Накрая има частни наставления на иеросхимник св. Амвросий Оптински към миряните.

Тази книга-учебник е препоръчителна както за богословските факултети и духовните семинарии, за свещениците в тяхната енорийска дейност, така и за по-широк кръг читатели, които искат да се запознаят с онази специфика на душегрижието и пастирството, оставила вековечна светла диря в историята на Църквата.

От началото на месеца книгата може да бъде намерена по рафтовете на църковните книжарници.

Св. великомъченик Теодор Тирон

/7 март/

"ПРАВОСЛАВЕН ХРИСТИЯНИН" - издание на Сливенска Митрополия

Редакционен колектив:
Сливенски Митрополит ИОАНИКИЙ,
иконом Борис БЕРОВ, иконом Панайот
ЧАКЪРОВ, Вълкан ЯНЕВ.
Редактор Димитър ПЕТКОВ.

Адрес на редакцията: 8800 - Сливен
площад "Хаджи Димитър" 5
Сливенска Митрополия.
Телефон 62-56-21.

Банкова сметка 1000121215 - ДСК Сливен.

Предпечатната подготовка и печат ИК •ЖАЖДА• Сливен.